Καὶ ὁ ἀμαξᾶς ἑτοιμάσθηκε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν διαταγὴν τοῦ ἀφέντη του, ὑψώνων κατὰ τοῦ ποδηλάτου τὴν στιβαρὰν γροθιά του.

— Ἀμαξᾶ! . Ἀμαξᾶ! . Μὴ τὸν κτυπᾷς!.. Μή!..

Ἡ ἐξώθυρα τοῦ πύργου τῆς ὁδοῦ Κηφισσιᾶς ἀνοίγει καὶ βγαίνει ἡ νεαρὰ πυργοδέσποινα, ἡ ὁποία ἀπὸ τὸ παράθυρο εἶχε παρακολουθήσῃ ὅλην τὴν σκηνὴν κ' ἔσπευσε νὰ σώσῃ τὸν κινδυνεύοντα Ροδερίγόν της.

— Ἀμαξᾶ!.. Ἀμαξᾶ!.. Μὴ τὸν κτυπᾷς!.. Μή!..

— Ντροπή, ντεμουαζέλ, ντροπή!.. Μέσα!.. Μέσα ὀργήγοσα!.. Ψωνάζει ἡ παιδαγωγός της, ἡ ὁποία τὴν ἀκολουθεῖ ἀσθμαίνουσα

Ὁ ἀμαξᾶς τὰ χάνει. Καὶ ἡ φωνὴ τῆς πυργοδεσποίνης ἡ ὁποία παρέλυσε τὴν γροθιά του, τὴν ἑτοίμην πρὸς δρᾶσιν, δίδει θάρρος στὴν ψυχὴν τοῦ συλληφθέντος ἱππότου.

Καὶ ἡ γροθιὰ ἀνυψώνεται καὶ καταφέρεται μὲ ὁρμὴν στὰ μοῦτρα τοῦ ἀμαξᾶ καὶ τοῦ τὰ ἐξωραΐζει μὲ ζωηροτάτας αἱματώδεις γραμμάς.

Ὁ ἀμαξᾶς σκουπίζει τὰ μοῦτρά του μὲ τὸ μανδήλι, ἡ νεαρὰ πυργοδέσποινα ἐκδηλώνει δι' ἐλαφροῦ ἀναστεναγμοῦ τὴν ἀνακούφισίν της διὰ τὴν εὐτυχῆ ἔκβασιν τῆς σκηνῆς, ἡ παιδαγωγὸς ἐξακολουθεῖ νὰ τῆς φωνάζῃ νὰ μπῇ μέσα καὶ τὸ ποδήλατο χάνεται ἐν μέσῳ νέφους κονιορτοῦ, τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς ποὺ ὁ μπαμπᾶς ἐμφανίζεται ἔξω φρενῶν, ὡς ἀπὸ μηχανῆς θεὸς, γιὰ νὰ καταφέρῃ ἕναν ἡχηρότατον φοῦσκο στὴν ἀβρὰν παρειὰν τῆς εὐαισθήτου Ἀτθίδος καὶ νὰ τὴν ρίψῃ λιπόψυχον στὴν ἀγκαλιὰ τῆς παιδαγωγοῦ.

Ὁ κ. ΚΟΣΜΑΣ

ΠΕΖΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΣΤΕΡΝΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Κάθε νύχτα γυρίζεις, καημοῦρα γέρω, ὅλη νύχτα εἶσαι ὁ ἦχος κι' τὸ τραγοῦδι ἐσύ, ποὺ ἐμψυχώνει τὴν ἤμερη ἐρημιὰ τοῦ χωριοῦ.

Πάλε ἀπόψε εἶδα τὰ λευκά σου μαλλιά, κ' ἀντίκρυσα τὴν ὄψη σου στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, καὶ κατεβαίνοντας τὴν παμπάλαιη σκάλα τοῦ ἐρημητηρίου σου ἄκουσα τὸ γέλοιο σου νὰ λαχταρίζῃ στὰ πρῶτα κίτρινα φύλλα. Ὁ μόνος σου σύντροφος, ὁ ἀγαπημένος σου Ἀράπης, ἐβάδιξε τρεῖς φορὲς καὶ τρεῖς φορὲς ἐσὺ τὸν ἐχάϊδεψες ἐμπρὸς στὴ θύρα ποὺ ἐξεκινοῦσες γιὰ τὰ ταξείδια σου στὸ χωριό.

Ἕνα τραγοῦδι μοῦ εἶσαι παλιὸ κατὰ τὶ μεσάνυχτα. καὶ ὅταν ἀγρυπνῶ στὸν ἐξώστη μὲ τὰ μυστικὰ λουλούδια σὲ βλέπω στὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ σου τὶς ἀσέληνες νύχτες, τὴν ὄψη σου βλέπω πού πάντα χαμογελᾷ—καὶ τὸ τραγοῦδι σου ξυπνᾷ γύρω μου τὴ ζωὴ καὶ τὸν πόνο. Ἀλλὰ ἀπόψε, κακόμοιρε γέρω, ματαιοπερίμενα. Σὲ ἀνεζήτησα παντοῦ, καὶ ρώτησα τοὺς ἀντίλαλους καὶ ρώτησα τοὺς ἴσκιους να μοῦ εἰποῦν. Μὰ τοῦ κάκου. Τὸ οὐρλιασμα ἑνὸς σκύλου τὸ σπαρακτικὸ μ' ἔφερε κάτω ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο σου Πλάτανο. Ἐκρατοῦσες ἀκόμη τὸ φαναράκι σου ἀναμμένο, καὶ σοῦ ἐψώτιζε τὴ χαρούμενη καὶ γελαστή σου ὄψη τόσο γλυκά. Ἔγειρες, ἔγειρες στὴ γῆ. Κακόμοιρε γέρω, τὸ φαναράκι σου ἄρχιζε νὰ τρεμοσβύνῃ, καὶ σὺ μισόσβυστα λόγια μοῦ μιλοῦσες.

— Δὲν ἔζησα παρὰ μονάχα μονάχος. Ἄκληρος καὶ χαρτμένος. Ἔβλεπα πάντα στὴ χαρὰ καὶ τὴ θλίψη ἑνὸς τραγουδιοῦ - σ' ἀφίνω τὸ φιλο μου νὰ σοῦ εἰπῇ τὴν ἱστορία τοῦ τραγουδιοῦ μου . . . Ἄκου τον.

Ὁ μαῦρος σκύλος σου, ὁ πιστός σου φίλος, ὁ Ἀράπης σου, οὐρλιαζε τὸ στερνό σου τραγοῦδι, κακόμοιρε γέρω ..

ΣΠΗΛΙΟΣ ΠΑΣΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΜΗΔΕΙΑ

Ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ ὁποῖοι φρονοῦν πῶς τὰ ἀρχαῖα δράματα, γιὰ νὰ εἶνε σήμερα ἀνεκτὰ παριστανόμενα ἀπὸ σκηνῆς, πρέπει να παριστάνωνται μεταφρασμένα στὴν ὁμιλουμένην ἢ καὶ στὴν καθαρεύουσαν καὶ νὰ ὑρίστανται κάποιαν διασκευὴν σκηνικήν, συμφωνοῦσαν ὁπωσδήποτε μὲ τὸ σημερινὸν θέατρον.

Αὐτοὶ βεβαίως οὔτε συνεκινήθησαν οὔτ' ἐνθουσιάσθησαν μὲ τὴν παράστασιν τῆς «Μηδείας», τὴν ὁποίαν ἐχαρακτήρισαν καὶ ὡς καθολοκληρίαν περιττήν.

Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλοι—καὶ στὴν τάξιν, τὴν εὐάριθμον ἴσως, αὐ-ῶν ἀνήκομεν καὶ 'μεῖς—οἱ ὁποῖοι παρακολουθοῦντες ἐξελισσόμενον ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἕνα δρᾶμα ἀρχαῖον, ἀμετάφραστο, ἀτόφιο, ὅπως ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ του, δοκιμάζουν κάποιαν βαθεῖαν, καὶ κάποιαν καθαρῶς καλλιτεχνικὴν συγκίνησιν, προερχομένην ἐκ τῆς ἀναπαραστάσεως τῆς ἐποχῆς, τῆς ὡραίας καὶ τῆς μεγάλης ἐποχῆς, εἰς τὴν ὁποίαν πρωτοεδιδάχθηκε τὸ δρᾶμα καὶ δοκιμάζουν, ἢ τοὐλάχιστον κατωρθώνουν νὰ τὸ πιστεύσουν ὅτι οἱ πρῶτοι ἀκροαταί του, πρὸ τῶν ὁποίων ὁ ποιητὴς ἄνοιξε τὴν ψυχήν του καὶ τοὺς ὡμίλησε μὲ τὴν γλῶσσάτους.

Γιὰ τοὺς δευτέρους αὐτοὺς ἡ διδασκαλία τῆς «Μηδείας» ἦτο ἀληθινὴ ἑορτὴ τὴν ὁποίαν ἔδωσε ὁ κ. Μιστριώτης, ὁ δημιουργὸς τῆς Ἑταιρίας πρὸς διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων, ἡ Ψυχὴ τῆς Ἑταιρίας, αὐτὴ ἡ ὕπαρξις.

Καὶ γι' αὐτὸ ἐχειροκρότησαν καὶ τοὺς ἐρασιτέχνας οἱ ὁποῖοι κατέβαλαν ὑπεράνθρωπους ἀληθῶς ἀγῶνας νὰ ἀρθοῦν εἰς τὸ ὕψος τῶν ρόλων τοὺς ὁποίους ὑπεκρίνοντο, ἐχειροκρότησαν καὶ τὴν δ. Τιβέρη ἡ ὁποία ὡς Μήδεια εἶχε πράγματι στιγμὰς εὐτυχεῖς, ἀποδώσασα ὅλο τὸ τραγικὸν ὕψος μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Εὐριπίδης περιέβαλε τὸ δημιούργημά του, ἐχειροκρότησαν καὶ τὸν μελοποιήσαντα τὰ χωρικὰ, ἂν καὶ ἡ μουσική τους ἐφάνηκε ὀλίγον μονότονος, ἐχειροκρότησαν καὶ τὸν κ. Μιτριώτην καὶ τοῦ ἐσυγχώρησαν μάλιστα καὶ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους συνηθείζει νὰ παγγέλλῃ ἀπὸ τὸ θεωρεῖόν του στερεοτύπως κατόπιν τῆς παραστάσεως ἑκάστης ἀρχαίας τραγωδίας. Θὰ ἦτο ἄδικον ἂν δὲν ἀπονέμετο ὁ ἀρμόζων ἔπαινος καὶ εἰς τὸν κ. Σιγάλαν ὁ ὁποῖος ἐζήδαξε τοὺς ἐρασιτέχνας.

Ἀκαύσθηκε μάλιστα κατὰ τὴν παράστασιν τῆς Τρίτης κάτω στὴν πλατεῖαν τοῦ θεάτρου καὶ ὁ ἀκόλουθος διάλογος ὁ ὁποῖος εἶνε, νομίζομεν, πρὸς τιμὴν τοῦ ἀκαταπονήτου ἀπαγγελέως.

— Νομίζω—ἔλεγε κάποιος πρὸς τὸν γείτονά του—ὅτι βλέπω τὴν σκιὰν τοῦ Εὐριπίδου περιπταμένην στὴν σκηνήν . . .

— Ἐγὼ δὲν βλέπω καμμιὰ σκιάν. Βλέπω μόνον ἕνα λαρύγγι νὰ περιίπταται, καὶ τὸ λαρύγγι αὐτὸ θὰνήκει δίχως ἄλλο στὸν Σιγάλα,ἀροῦ ὅλοι σχεδὸν ἐπάνω στὴν σκηνὴν ἀπαγγέλλουν μὲ τὸ λαρύγγι του!

ΘΕΑΤΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

ΤΟ ΜΟΝΟΠΑΤΙ

Στοῦ πέλαγου τὰπέραντα ζαφειρωμένα πλάτη
Ζητάει νανοΐξῃ ἡ Βάρκα μου καινούργιο μονοπάτι
Μὰ πλώρη, πρύμη—ὁλόγυρα—στἀφρόχρωμα λουλούδια
Τῆς κελαϊδοῦνε οἱ Χέρσοι πρωτάκουστα τραγούδια.

— Βαρκούλα λευκοπτέρουγη, ποῦ πᾷς τὸ νέο διαβάτη ;
Στὸ νέο τὸ δρόμο ποὺ ἄνοιξες δὲ φτάνουμε οἱ ἀνέμοι :
Στοῦ Ὀνείρου τρέχεις τὴν κορφή, στῆς Νύχτας τὸ παλάτι,
Ποὺ ἀνατριχιάζουνας τὸ φῶς μὲ τὴν ἀχτίνα τσέμει...

Μὰ καὶ 'στὰ οὐρανοβέμελα σὰν ἤθελες νὰ φτάσῃς
Κ' ἐκεῖ τὸ μονοπάτι σου ξυλάρμενη θὰ χάσῃς,
Θωριῶντας μέσ' 'στὴ νεκρικὴ γαλήνη ἀπ' τὰ κιβώτια
Τἀστέρια νἀντιφέγγουνε σὰν μύργια νεκροκέλια...

Καὶ τὶς φτεροῦγές μας θὰ ἰδῇς νὰ πέσουν κουρασμένες
Σὲ στράτες ποὺ ἀνεβαίνουνε μόνο οἱ ψυχὲς θλιμένες !

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΕΡΓΙΑΛΙΤΗΣ

ΣΑΡΩΝΙΚΟΣ

Ἡ τελευτία στροφὴ τοῦ ποιήματος τοῦ κ. Λάμπρου Πορφύρα ἡ ὁποία εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐδημοσιεύθηκε ἐσφαλμένως ἔχει ὡς ἑξῆς:

Καὶ τότε ἀκούω τοῦ κύματος τσελλοὺς τραγουδιστάδες
νὰ παίρνουν τὴν ἀρίστη καὶ μυστικὴ πνοή
ποὺ κρύβουνε στοὺς κύκλους των θαμμένη, οἱ ἀχιβάδες
καὶ μιὰ ἀτέλειωτη ἀπ' αὐτὴ νὰ φτιάνουνε βοή...

ΔΙΑΛΥΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὁμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπέζης, Βουλῆς καὶ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ 3

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ

ΟΝΕΙΡΟ ΕΑΡΙΝΗΣ ΠΡΩΤΑΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΜΠΣΑΕΤ

ΠΑΜΦΙΛΟΣ. Καὶ τώρα, ὁ ἀδελφός... Ἀλλ' ἡ Δέσποινα Βεατρίκη τὸν ἀγαπᾷ; Ἐπερίμενε νὰ τῆς ξαναγύριζες; Ἔκλαιγε, τὴν νύκτα μὲ τὰ νυκτοπούλια... Καϋμένο πλάσμα! Δὲν ἐμπιστεύεται σ' ἑτέναν τίποτε καμμιὰ φορά;

ΣΙΜΩΝΕΤΤΑ (ἐντείνει τὴν ἀκοή). Ἀκοῦς μιὰ φωνή; Εἶν' ὁ γιατρος. Ὁμιλεῖ μὲ τὴ γρηᾶ, στὶς σκάλες... Ἐγὼ πηγαίνω.

ΠΑΜΦΙΛΟΣ. Ποῦ πηγαίνεις; Μὴν εἶσαι κακή! Μὴν εἶσαι κακή! Ἔλα στὸ θερμοκήπιο. Ἄκουσέ με μιὰ φορά! Ἤθελα νὰ σοῦ 'πῶ... Σιμωνέττα! Σιμωνέττα!

(Παρακολουθεῖ τὴν γυναῖκα ποὺ ἀπομακρύνεται στὸν κῆπο μέσα στοὺς φράκτας τῶν κυπαρίσσων).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

(Φθάνουν ἀπὸ τὴν ἀριστερὰ θύρα ἡ γρηὰ ἐπιστάτρια, Θεοδότη, καὶ ὁ Γιατρός. Ὁμιλοῦν).

ΘΕΟΔΟΤΗ. Εἶν' ἡ ἄνοιξις, εἶν' ἡ ἄνοιξις... Ὅλα ξαναζοῦν. Ξανανθίζει ἀκόμη καὶ τὸ αἷμα... Ἔρθασες, τὴν ἄλλη ἡμέρα, νὰ ἰδῇ ἕνα κόκκινο τριαντάφυλλο!..

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Πρέπει ν' ἀπομακρυνθῇ τὸ χρῶμα αὐτὸ ἀπὸ τὰ μάτια της, Θεοδότη.

ΘΕΟΔΟΤΗ. Ἦτανε ἕνα τριαντάφυλλο ποὺ ἄνθισε προδοτικά, γιατρέ. Κανεὶς δὲν τὸ ἤξερε κρυμμένο στὸν ροδῶνα, ἀνάμεσα στὰ τόσα λευκά. Ξέφυγεν ἀπὸ τὴν προσοχὴ τοῦ κηπουροῦ. Ἡ δυστυχισμένη ψυχὴ ἔρριξε μιὰ φωνὴ ἅμα τὸ εἶδε κι' ἄρχισε νὰ τρέμῃ, νὰ τρέμῃ· καὶ ὅλη ἡ φρίκη τῆς νύκτας ἐκείνης τῆς ξαναγύρισε στὰ μάτια της... Τὸ ἔκοψεν ἔπειτα καὶ τὸ ἔβαλεν στὸ στῆθος της, κι' ἐσταύρωσε τὰ χέρια ἐπάνω... Κι' ἔλεγε λόγια ποὺ μοῦ ξέσχιζαν τὴν καρδιά... Χθὲς ἐγύρεψε νὰ ξαπλωθῇ στὰ χείλη τῆς ψαρολίμνης καὶ ν' ἀφήσῃ τὶς πλεξοῦδες στὸ νερὸ νὰ μουσκέψουν καθὼς τὰ δεμάτια τοῦ λιναριοῦ... Ὅλη ἐκείνη ἡ φρίκη τοῦ αἵματος τὴν ξαναπῆρε ξαφνικά Νοιώθει ἐπάνω της πάλι τὴν κηλίδα .. Ἄ, τὸ θυμᾶμαι ἐγώ... Τὰ μαλλιά, τὰ μαλλιά, πρὸ πάντων, ἦσαν μουσκεμένα, συμμαζωμένα ἀπὸ τὸ πηκτὸ αἷμα· καὶ δὲν κατωρθώναμε νὰ τὰ πλύνουμε... Ἐκείνη ἐγέλασε, ἐγέλασε στὸ λουτρὸ, κάτω ἀπὸ τὰ χέρια μας, ἐγέλασε ἀδιάκοπα, χωρὶς πνοή. Τὴν βλέπω ἀκόμη, τὴν νοιώθω ἀκόμη... Ἄ, πάντα θὰ τὸ ἀκούω αὐτὸ τὸ γέλοιο, ἐκείνη τη φωνή... Ἦτανε σὰν τὴν ἀλυσίδα τοῦ κουβᾶ ποῦ τρέχει τρέχει, χωρὶς νὰ εὑρῇ ποτὲ τὸ βάθος... Τὰ χέρια μας ἐπάγωναν.

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Εἴσαστε ἐκεῖ σεῖς. Ξέρετε κάθε τι σεῖς... Εἴδατε τότε καμμιὰ φορὰ τὸν ἀδελφὸν ἐκείνου, τὸν νέον ἐκεῖνον ὅπου ἦλθε...

ΘΕΟΔΟΤΗ (Μὲ μιὰν ἔκφρασι φωνῆς, σχεδὸν μητρική). Τὸν Βιργίνιο;

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Λέγεται Βιργίνιος; Ἦλθε νὰ μοῦ μιλήσῃ..

ΘΕΟΔΟΤΗ. Τὸ ξέρω, τὸ ξέρω.

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἐμίλησε καὶ σ' ἐσᾶς;

ΘΕΟΔΟΤΗ. Νναί, καὶ σ' ἐμένα.

Ὁ ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἦλθε ξαφνικά, μὲ τ' ἄλογο ἱδρωμένο, πολυμέριμνος σὰν νἄμελλε νὰ μὲ καλέσῃ σιμὰ στὸ προσκέφαλο ἑνὸς ἑτοιμοθανάτου... Ἐφαίνετο σὰν νὰ ἔρχετο ἀπὸ μακρυά, ἀπὸ μακρυά, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ δάση καὶ τὶς ἀκροθαλασσιές... Δὲν τὸν εἶχα ἰδῇ ποτὲ ἐγώ. Ἀπ' ἀρχῆς, ὅταν παρουσιάσθη ἐμπρός μου ἄφωνος, τρέμοντας ὅλος, μ' ἐκεῖνα τὰ μάτια του, σαπφείρινα, γεμάτα λάμπος, ἐδοκίμαστα κι' ἐγὼ δὲν ξέρω ποιὰ ἔκπληξη. Δὲν ξέρω γιατὶ τὸν ἐσυντάσθηκα σὰν ἕνα παιδὶ τῆς Ἀνοίξεως,.. Ξέρετε σεῖς· ἐγίνοντο αὐτὰ μέσα σ' ἐκεῖνο τὸ μελαγχολικὸ δωμάτιό μου, ὅπου κάθε πρωὶ βλέπω νὰ μπαίνουν τοὺς καϋμένους τοὺς ἀρρώστους, χλωμοὺς καὶ παραπονε-